زموږ

د باچا خبرې

ټولونه : يحيی وردک

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم	زمور د باچا خبرې، لومړۍ برخه
ټولونه	ډاکتر محمد يحيی وردک
خپرندوی	د افغانستان معلوماتي مرکز، افغانيک
د ټولنې ويبپاڼه	www.afghanic.org
د خپرونو لړ	شپږم
کمپوز	افغانيک، جرمني
چاپشمير	۱۰۰۰ ټوکه
چاپکال	۲۰۰۸ ميلادي، ۱۳۸۷ لمريز
چاپځای	بن ښار، جرمني
ډاونلوډ	www.afghanic.de/bk
بيه	دوه ايرو

فهرست

سریزه

د باچا خان ارمان ۱

اسلام / رښتینی مسلمان ۲

عدم تشدد یوه نوې عقیده؟ ۳

مشال ٤

د قوم ملګرتیا ۵

زما د ولس کمی ۶

خپل کور ودان کړئ ۷

مایوسي ۷

موږ څه غواړو / کار کول ۸

صبر ۹

د حکومتونو نړېدل ۱۰

ظالمان ۱۰

د ماشوم والي عادتونه ۱۱

کامیابي ۱۲

سخات خیرات ۱۳

خیرات او ذکات ۱۴

د انسان کمزوري ۱۴

د قومونو راویښول ۱۵

د خلکو پېغورونه ۱۶

خراب عادت ۱۶

خپل مذهب په پردی ژبه ۱۷

دا کار کولی شم او دا نه! ۱۸

عزت ۱۹

کمزورتیا / قوم او ژبه ۲۰

ورور وژنه ۲۱

دعا / لارښوونکی؟ ۲۲

یهود او فلسطنیان ۲۳

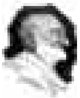

د قوم ترقي / ټوپک که قلم ۲۴
امان الله خان او انقلاب ۲۵
خدايي خدمت ۳۵
لومړنی تقرير ۲۶
سياسي شعور ۲۸
قامولي ۲۹
بد نصيبه قوم / نفاق ۳۰
د ونې مثال ۳۱
يو قوم شئ / خدايي خدمت ۳۲
ښځې ۳۳
خدايي خدمتګاري ۳۴
د تحريک مقصد ۳۵
ستاسې ملک ۳۶
بد قسمته قوم ۳۶
زمونږ ملک ۳۷
اصلي مطلب ۳۸
صابران ۳۸
زمونږ ملاتړ ۳۹
د خپل ملک جامې / ژبه ۴۰
زمونږ مشر ۴۱
بادشاهي ۴۲
زمونږ حکومت ۴۳
ښځو ته ۴۴
بدل ۴۵
وېره ۴۶
په نورو اعتراضونه ۴۷
مذهبونه / زما مذهب ۴۸
ليډران او قوم ۴۹

د کلي تحریک	۵۰	د جینکو ورکول	۵۶
په کابل کې د هند سفیر ته	۵۱	د ځان خاورې کول	۵۷
اندرا ګاندي ته پیغام	۵۲	اختلاف رای	۵۷
د قام آبادي / دین او زړه	۵۳	د اوسنۍ نړۍ ساتل	۵۸
تشدد	۵۴	د خدايي خدمتګارۍ قسم	۵۹
د جینکو تعلیم او تربعیت	۵۵	خبرې او عمل	۶۰
د جینکو ورکول	۵۶	ځان وپېژنئ	۶۱
		مآخذ	۶۲

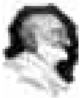

سریزه

تاسې د افغانستان او سیمې په تاریخ کې داسې یو څوک نومولی شی، چې ستاسو لپاره سرمشق او د مثال نمونه وي؟

اته کاله مخکې یو ژورنالست د خپلې مجلې لپاره په یوه مرکه کې له ما څخه پورتنۍ پوښتنه وکړه. *

ما د دې پوښتنې په ځواب کې د عبدالغفار خان (باچا خان) نوم واخیست. که څه هم په هماغه وخت کې ما باچاخان ډیر نه پېژانده او نه مې د ده لیکنې او نه مې ډېر څه د ده په هکله لوستلي وو، هغه هم د مهاتما ګاندي په هکله د کتابونو له لارې.
خو په دې وروستیو کلونو کې هر څومره چې زما معلومات او مطالعه د دغه سړي په هکله زیاتیږي، هغومره زما علاقه او مینه ورسره زیاته شوې او لانوره هم ډیریږي.

زما په نظر د غفار خان د شخصیت لویوالی او ارزښت هم په دې کې دی، چې دی زموږ د خلکو بنسټیزو ستونزو لکه تشدد، بدل، بې تعلیمي، افراط، بی ځایه سیالي او په خپل دین ناخبري ته ځیر او د هغو سره یې عملي مبارزه کوله. څرنګه چې په موږ کې لا اوسمهال هم دغه شیان له منځه نه دي تللي، نو له همدې کبله د باچا خان لارښودنې او

---

*دغه لنډه مرکه د Ost-Westliches Journal, 3/2000 کې چاپ شوې ده.

ژوند نه یوازې تاریخي ارزښت لري، بلکې زموږ د نن ورځې د ستونځو د حل غوره لارې هم دي.

نو ځکه د ده خبرې زما د زړه خبرې هم دي. له همدی کبله دغه خبرې تاسو ته هم وړاندې کوم، کیدای شي، چې لږ تر لږه ځینې خبرې به ستاسو د زړونو خبرې هم وي.

که داسې وي، نو خدای وکړي چې په عملي کولو سره یې د خپل ځان، خپلو خلکو او خپل ملک په ګټه ترې ګټه واخلو.

د دغه کتاب د لیکلو لپاره زه د دغو ښاغلو څخه ډېره مننه کوم، چې خپل کتابونه یې ماته په اختیار کې راکړل: ښاغلی مبارز ځاپی، ښاغلی ډاکټر رمضان سعادت، ښاغلی هدایت الله بنګش ، ښاغلی شاه جهان کاکاخیل. د ښاغلی محمد رضا خان نه مننه چې یو زیات شمېر عکسونه یې راکړل. او د ښاغلي نسیم صابر هم منندوی یم، چې په لیکدود کې یې زما لاسنیوی وکړ.
زما هیله دا ده چې د باچا خان نورې خبرې او د ده په هکله د نورو خبرې هم راټولې او هېوادوالو ته یې وړاندی کړم.

یحیی وردک

بن ښار، جرمني، نوامبر ۲۰۰۸ م کال

د باچا خان ارمان

زه يو خوب وينم، يو لوی ارمان لرم.

زما د ولس حالت د صحرا د هغو گلونو په څېر دی، چې صحرا کې زرغون شي، څوک يې غم نه خوري،

يو څو ورځې پس مړاوي شي او بيا د خاورو سره خاورې شي.

زه غواړم چې زما ولس د يو بل سره په غمونو او ښادۍ کې شريک وي.

زه غواړم چې زما ولس د قام د خوشالۍ لپاره د برابرۍ په بنياد د يو بل سره اوږه په اوږه کار وکړي.

زه غواړم چې دوی خپل ملي رول ولوبوي او الله تعالی او بشريت ته د خدمت له لارې، د نړۍ د نورو ولسونو په قطار کې خپل مناسب ځای ونيسي.

۷۷مخ، *Eknath Easwaren. Nonviolent soldier of Islam,*

اسلام

دا زما پخه عقیده او باور دی.

چې اسلام **عمل**، **یقین او محبت** دی.

مسلماني بې مطلبه شي. قران دا خبره ښه صفا کړې ده چې
په یو الله باور لرل او نېک عمل د انسان د نجات د پاره کافي دي.

ایکنات سوارن، حضرت باچا خان-ژوند او فلسفه، ۱۱مخ

رښتینی مسلمان

رسول الله صلی الله علیه وسلم موږ ته دا سبق را کړو، چې هغه کس رښتینی مسلمان دی، څوک چې د الله تعالی د مخلوق د خوشالۍ او ګټې لپاره کار کوي.

په خدای پاک د عقیدې دا غوښتنه ده چې سړی د انسانانو سره مینه وکړي.

ایکنات سوارن، حضرت باچا خان-ژوند او فلسفه، ۹۹مخ

عدم تشدد، یوه نوې عقیده؟

زما په څېر پښتون یا مسلمان لپاره د عدم تشدد د فلسفې خپلول کومه د حیرانتیا خبره نه ده. دغه خو یوه نوې عقیده نه ده.

دا خو څوارلس سوه کاله پخوا د پیغمبر له خوا تل په مکه کې تطبیق شوې او دهغه وخت څخه را پدیخوا، دهغوټولو لخوا په کار اچولی شوې ده، چې ځان د ظلم څخه خلاص کړي.

خو موږ هېره کړې وه او کله چې ګاندي جي زموږ پر مخکې واچوله، موږ فکر کوو، دغه یوه نوې عقیده ده.

Eknath Easwaren. Nonviolent soldier of Islam, ۱۰۳مخ،

مشال

پښتانه ډیر مضبوط قوم دی او ګټه کولی شي.

خو په پښتنو کښې دوه کمزورتیاوې موجودې دي:

- یوه دا چې بې اتفاقه دي
- او دویم دا چې پیسې ته ټینګ نه دي

که دا دوه کمزورتیاګانې ترې ووځي،

نو د دنیا هیڅ طاقت پرې غلبه نشي کولی.

پښتون مجله، اتمه ګڼه، ۱۹۹۲ م، پېښور، ۷۳ مخ

د قوم ملګرتیا

موږ خو د خدای د پاره لګیا یو، د دې قوم خدمت کوو.

که قوم زموږ ملګرتیا وکړه، نو دوی به آزاد شي نو که زموږ مخالفت یې وکړو نو دوی به برباد شي.

ولې چې بغیر د قوم د امداد نه موږ خپل منزل ته رسېدی نه شو.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۳۹ مخ

زما د ولس کمی

زما د ولس تاریخ د ګټو او د مړانې د کیسو څخه ډک دی.

ولې دلته کمي هم شته،

هغه دا چې د ډیرو قربانیو ورکولو نه وروسته هغه څه چې تر لاسه شوي دي، هغه خپلو کښې د دشمنیو او ذاتي حسد په وجه بایلل شوي دي.

دوی ته تل خپلو کښې د بې اتفاقۍ په وجه تاوان رسیدلی دی.

بهرني قوت په دوی بریالی شوی نه دی.

ایا څوک د جنګ په میدان کې د دوی مخه وهلی شی؟

ایکنات سوارن، حضرت باچا خان-ژوند او فلسفه، ۵۵مخ

خپل کور ودان کړئ

ای پښتنو !

ستاسو کور وران شوی دی.

راپاځی او دا وران کور بیا ودان کړئ

او دا خبره یاده لرئ چې تاسو د یو باتور نسل سره تعلق لرئ.

ایکنات سوارن، حضرت باچا خان۔ژوند او فلسفه، ۴۰ مخ

مایوسي

زه نه مایوسه کېږم.

مایوسي په هغه کسانو باندې راځي، چې د ځان د پاره کار کوي.

څوک چې د خپل غرض او خپل مطلب د پاره کار کوي.

زه خو د پښتون خدمت د خدایي خدمتگار په حیث کوم.

زه به ولې مایوسه کېږم.

- د باچاخان سره د غني خټک مرکه: حضرت باچا خان، ژوند او فلسفه کتاب، ۳٤۱ مخ

موږ څه غواړو؟

موږ یو نوم غواړو

په دې کور کښې یوه خونه غواړو

خو غواړو چې موږ په خپله د دې خونې څښتن او جوړونکي وو

Rajmohan Gandhi. Ghaffar Khan: non-violent Badshah of the Pakhtuns ۲۴۳ مخ

کار کول

د دې ټولو خبرو نه موږ له سبق اخیستل په کار دي او هر کار چې کوو نو محض په جوش او جذباتو یې ونه کړو. بلکه د هغې په هر پهلو باندې په ښه شان سوچ او غور وکړو

او که چیرې د هغې د پاره د هر قسم قربانۍ او تکلیفونو ته تیار نه یو، نو شروع یې نه کړو.

زما ژوند او جدوجهد، ۲۸۶ مخ

صبر

زه تاسو ته یوه داسې وسله درکول غواړم، چې پولیس او پوځ به ستاسو سره څه کولې نه شي.

دا زموږ د پیغمبر وسله ده. دا د صبر او استقلال او په نېغه لاره د تلو وسله ده. د دنیا یو قوت هم د دې طاقت مخه نه شي نیوی.

چې تاسو کله خپلو کلیو ته ورځی، نو خپلو کلیوالو ته ووایئ، چې دلته یو د الله تعالی فوځ دی، چې وسله یې صبر ده.

خپلو وروڼو، تربورانو او کلیوالو ته ووایئ، چې د الله تعالی په دې فوځ کې شامل شئ او په دې لاره کښې ټول تکلیفونه وزغمی.

که تاسو صبر خپل کړو، نو تاسو به بریالي وئ.

ایکنات سوارن، حضرت باچا خان-ژوند او فلسفه، ۲۲۳ مخ

د حکومتونو نړېدل

زه دلته تاریخ نه بیانوم، صرف دا خبره ښکاره کوم چې د دې څه وجه ده چې پښتون لوی لوی حکومتونه جوړولی شول خو ټینګولی یې نه شول؟ د دې وجه دا وه، چې په پښتنو کی اجتماعي ژوند ، قومیت او اتفاق نه و.

زما ژوند او جدو جهد ، ۹ مخ

ظالمان

رښتیا خبره دا ده چې ظالمان بهادران نه وي،

ډېر بزدله او بیمانه وي.

بهادر سړی هیچرې په چا ظلم نه کوي.

زما ژوند او جدو جهد ، ۲۸ مخ

د ماشوم والی عادتونه

په ماشوم والي کښې چې څه عادتونه په بچو کښې پیدا شي،

نو چې بیا غټ شي، نو هم پکښې وي

او په ډېره مشکله د هغو بدو عادتونو نه خلاصیدی شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۱۸ مخ

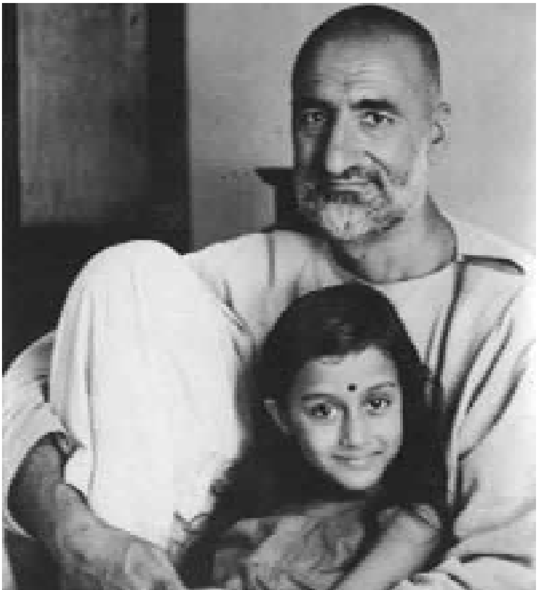

کاميابي

د کاميابۍ د پاره اجتماعي تحريک او قرباني په کار وي. نو د چا په زړه کښې چې دا قسم جذبات او احساس پيدا کېږي هغوی له په کار دی چې په قام وګرځي او ځان سره د دې قسم د احساس خاوندان ملګري پيدا کړي او په ګډه د ظلم، زياتي او بې عزتۍ مقابله وکړي.

چې په قام کښې داسې ډله پيدا شي او قوم تنظيم کړي

نو کاميابي حاصلېدی شي او هغه قام بيا څوک غلام ساتلی نه شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۲۸ مخ

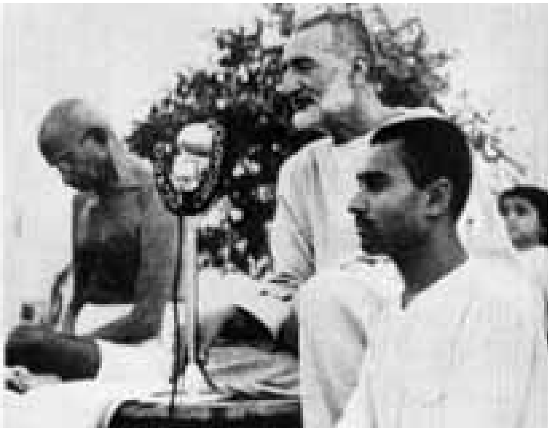

سخات خیرات

زه د عربو په ټولو ملکونو کښې ګرځېدلی یم. ما هلته حتی په مکه معظمه، مدینه منوره، نجف او کربلا کښې هم چېرې دا د سخات او خیرات طریقه نه ده لیدلې.

حال دا چې هلته دا طریقه ده، چې مړی اوشی، خلک خبر شي، بیا جنازه جومات ته راوړي هلته یې جنازه اوشي.

د دعا نه پس وارثان خپل مړی د ښخولو د پاره مقبرې ته یوسي او نور مسلمانان خواره شي.

دا اسلام خو مونږ ته د عربستان نه راغلی دی،

خو خبره دا ده چې دا قسم عادتونه په مونږ کښې خود غرضو خلکو پیدا کړل.

زما ژوند او جدو جهد، ۴۰ مخ

خيرات او ذکات

اسلام چې خيراتونه او ذکاتونه واجب کړي او لازم کړي دي، په هغې کښې لوی راز دی. دا چې زموږ خوږ رسول ص وايي چې «صدقه بلا رد کوي».

دا بلا تاسو پېژنئ دا خو د غريب او امير ترمينځ نفرت نه بلا ولاړېږي. نو چې شتمن خلک د بې وزلو پوښتنه وکړي، دهغوی سره د مصيبت په وخت کښې مرسته وکړي، نو د غريبانو د خپلو اميرانو سره مينه محبت پيدا شي او د بلا مخه ونيول شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۴۲ مخ

د انسان کمزوري

انسان هم يو عجيبه شيز دی. څه وخت چې کمزوری شي او همت بايلي نو بيا د خپلې کمزورۍ او بې همتۍ د پټولو د پاره قسماقسم حيلې او حوالې لټوي.

زما ژوند او جدو جهد، ۲۸۵ مخ

د قومونو راويښول

پښتون يو ژوندی قوم دی. د قوميت او قربانۍ ماده هم پکښې شته، خو راويښول غواړي. قومونه خو تش په ګُف او چُف نه رابيداريږي.

د قومونو د ژوندي کولو او بيدارولو د پاره داسې کسان په کار دي چې بې غرضه وي، ديانت دار وي، ايماندار وي او د خدای د پاره خپل قام خدمت ته تيار وي. چې داسی کسان په کوم قام کښې پيدا شي، نو د هغوی په کوښښونو هغه قام کښې مينه، محبت، همدردي، وروري او عزيزولي پيدا شی. هغه قام اباد شي.

موږ بې همتو او خودغرضو خانانو، ملايانو او باباګانو تيارې ته کښېنولي يو، ځکه خو زموږ دا حال شو.

زما ژوند او جدو جهد، ۶۷ مخ

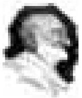

د خلکو پېغورونه

زما خپلوانو او دوستانو ډېر راته وويې چې ولې پياده ځې،

دا خلک به څه وايي؟

موږ د خلکو د پېغورونو له کبله ډېر غلط کارونه کوو.

ما ورته وويل چې زه د خلکو خبرو ته نه ګورم، کار ته ګورم.

که کار درست وي، خلک چې هر څه وايي زه به يې کوم

او که کار غلط وي، نو که خلک هر څه وايي زه يې نه کوم.

زما ژوند او جدوجهد، ۱۵۸ مخ

خراب عادت

افسوس په دې دی چې موږ سره څوک ښه سلوک کوي،

هغه ته نېغ يو او چې څوک مو سر په ډنډه وهي

نو هغه ته ټيټېږو او دا ډېر خراب عادت دی

او موږ ته داسې عادتونه پرېښوول په کار دي.

زما ژوند او جدوجهد، ۲۴۰ مخ

خپل مذهب په پردۍ ژبه

د هندوانو او مسلمانانو مذهب په بله ژبه کښې دی. د هندوانو مذهب په سانسکریت کښې دی.

هندوان په هغه نه پوهېږی او زموږ مذهب په عربی کښې دی او موږ په عربی نه پوهېږو.

زما ژوند او جدوجهد، ۲۸۳ مخ

دا کار کولی شم او دا نه!

نو چې هر کله موږ خپلې کمزورۍ د خدای نه پټولی نه شو، نو په کار ده چې د خلکو نه یې هم پټې نه کړو.

او چې کوم کار کولی شو په جار وو ایو چې دا کولی شم او چې کوم کار نه شو کولی په جار وو ایو چې دا نه شم کولی.

او دا ونه کړو چې یو ښه کار دی چې زما یو بل ورور لګیا دی کوي یې او هغه کار زه کولی نه شم.

نو موږ له د هغه امداد په کار دی، مخالفت یې په کار نه دی.

او پخپله ډله او قوم کښې اختلاف پیدا نه کړو او په ځای د ډاډ ورکولو په هغه قسماقسم الزام ونه لګوو او هغه ته مشکلات پیدا نه کړو.

زما ژوند او جدو جهد، ۲۸۷ مخ

عزت

د هر سړي خپل عزت په خپل لاس کښې دی

او که هر سړی خپل خواهشات او ضروریات قابو کړي،

نو همیشه به ارام، خوشاله او عزتمند وي.

زما ژوند او جدو جهد، ۳۰۰ مخ

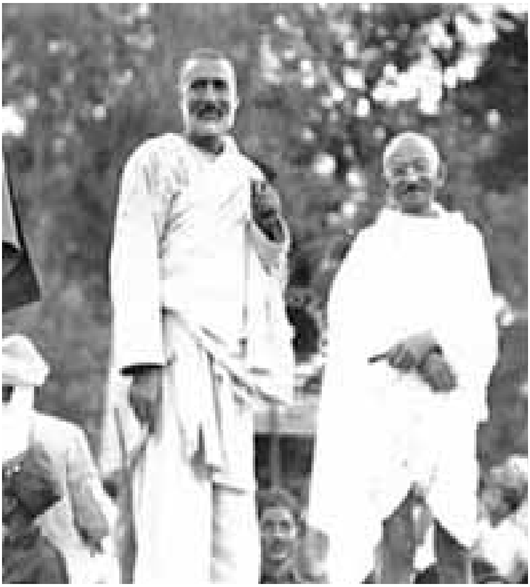

کمزورتیا

پښتنو کښې دا ډېره لویه کمزورتیا ده، چې چېرته لاړ شي او چا سره واده وکړي نو خپله ژبه ترې پاتې شي.

زموږ سره په سرحد کښې په زرګونو هندوان اوسي، هغوی هغه خپله ژبه هېر کړې نه ده، پنجابي یې هم زده ده او زموږ ژبه یې هم زده کړې ده.

دا کمزوري صرف په موږ پښتنو کښې ده.

زما ژوند او جدوجهد، ۳۰۱ مخ

قوم او ژبه

حقیقت دا دی چې په دغه وخت په پښتو کښی هیڅ نه وو او نه پښتو د چا یاده وه او پښتون قوم دومره ناپوهه، نادانه و، چې دا خپله ژبه ورته سپکه ښکارېده.

او چې کوم قوم ته خپله ژبه سپکه شي نو هغه سپک شي، او چې خپله ژبه ترې ورکه شي نو ورک شي.

زما ژوند او جدوجهد، ۳۳۴ مخ

ورور وژنه

ای پښتنو وروڼو

یو کافر خپل کافر ورور نه وژني.

تاسو چې ځان ته مسلمان وایئ بیا ولې یو پښتون بل پښتون وژنئ؟

او نه چری یو فرنګی پخپل قوم مخبری کوئ او د هغوی ملګرتیا کوئ او

نه چری یو هندو د خپل هندو برخلاف نا حقه او د دروغو شاهدی کوي

او نه د خپل هندو ورور د شرمولو او د بې عزتۍ کوشش کوي.

خو ای پښتنو وروڼو بیا ولی تاسو په ناحقو شاهدو د یو بل بې عزتي او

شرمولو پسی روان یئ.

لږ خو د خدای نه وبربړئ او شرم وکړئ.

زما ژوند او جدو جهد، ۳۱۶ مخ

دعا

موږ چې ځان ته مسلمانان وايو او پښتانه يو ، موږ دې خپل پښتون مسلمان ورور وژنو ، شرموو او مخبرى دې پرې کوو.

دعا وکړئ چې موږ له خداى پاک پوهه او علم راکړي

او زموږ په زړونو کښې الله تعالى مينه او محبت، ورورولي، عزيزداري، قامولي او اتفاق پيدا کړي.

زما ژوند او جدوجهد ، ۳۱۷ مخ

لار ښوونکى؟

خلک وايي پښتون ترقي ونه کړه په ورانو لارو روان شوى دى.

ليکن حقيقت دا دى چې پښتنو ته چا سمه لار ښودلې ده؟

چا د ورانو نه منع کړى دي او دوى منع شوى نه دى؟

هى افسوس د نورو قومونو په شان د دوى غمخور نشته؛

د دوى شپون نشته ځکه خويې شرمښان خوري او ماتوي.

زما ژوند او جدوجهد ، ۳۱۷ مخ

یهود او فلسطنیان

په فلسطین کښی یهودیانو ښکلې ښکلې نوي کلي، ښارونه او باغونه جوړ کړي دي او لګیا دي جوړوي یې،

لیکن مسلمانان یې لا هغه شان په غفلت کښې پراته دي او د امام مهدي صاحب ته په انتظار کښې دي چې موږ به پخپله څه نه کوو هغه به راشي او هغه به راله هرڅه وکړي.

دوی دومره بې علمه او بې خبره دي چې امام خو پرېږده چې پیغمبر راغلی دی او خپل قوم ورسره ملا تړلې نه ده نو پیغمبر کامیابه شوی نه دی.

زما ژوند او جدو جهد، ۳۲۷ مخ

د قوم ترقی

په جیلخانه کښې ما د خپل قوم په حالاتو باندې په ښه شان سره غور کړی و. زه په دې نتیجه ورسیدم چې په دنیا کښې هیڅ قوم بغیر د خپلې ژبې نه ترقي کولی نه شي او په هغوی کښې علوم او فنون پیدا کېدای نه شي. ما دا اراده کړې وه چې ضرور به یوه رساله په پښتو کښې د خپل قوم د پوهولو، د دنیا د حالاتو نه خبرولو او د خپلې ژبې طرف ته د مایل کولو (مخ کولو) د پاره جاري کوم او د دې کوشش به هم کوم چې انجمن په خپله ژبه کښې د بچو د پاره د ابتدایي تعلیم انتظام وکړي.

زما ژوند او جد و جهد، ۳۳۳ مخ

ټوپک که قلم؟

نن ورځې د پښتنو لپاره د ټوپک ضرورت نشته دی،

بلکه د قلم ضرورت دی.

ولې چې زموږ د ملک آزادي به په ټوپک نه وي، بلکه په قلم به وي.

باچا خان لیکونه، لومړی برخه، ۴۳ مخ

امان الله خان او انقلاب

په پښتنو کښې ډېر بادشاهان تېر شوي دي لیکن د پښتنو ښځو، نرو چې څومره مینه او محبت د امان الله خان سره ؤ هغه بل بادشاه سره نه و.

امان الله خان به وې چې زه د پښتنو انقلابي بادشاه یم او د هغه دا خبره بالکل رښتیا وه چې هغه په پښتنو کښې یو عجیبه انقلاب پیدا کړو.

انقلاب یو سیلاب وي چې راشي نو اوده خلک یوسي
او وېښ ترې فایدې اوچتې کړي.

زما ژوند او جدوجهد، ۳۴۱ مخ

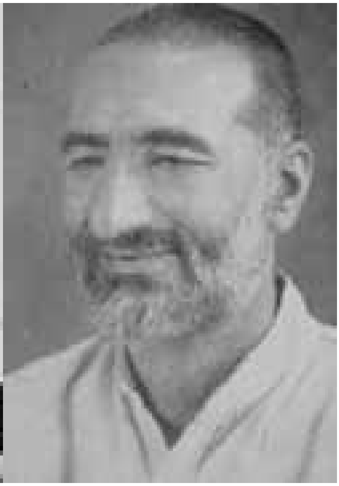

په دورو کښې د باچا خان لومړنی تقریر

پښتنو وروڼو !

موږ ستاسو وروڼه یو ، ستاسو خدمتګار یو ، ستاسو خدمت له راغلي یو. راځئ دا خپل وران کور جوړ کړو.

تاسو لږ دې دنیا ته وګورئ که علم مو نشته نو سترګې خو مو شته. د دنیا خلک او قومونه اسمانونو ته وختل او موږ په مځکه پاتې شو.

هغوی چې زموږ په شان بنیادم دي، موږ ورته لاس نیولی دی. چا نه دانې غواړو چا نه پیسی غواړو. موږ له خدای د جنت په شان ملک راکړی دی، د دولتونو او نعمتونو نه ډک دی او زموږ پکښی څه حال دی؟

د جوارو ډوډی نشته چې په مړه ګېډه یې وخورو.

هغوی ولې اباد شول؟ او موږ ولې پاتې شوو ؟

...

...

هغوی کښې ورورولي ده، قام ولي ده او اتفاق دی.

په موږ کښې پرې دي جمبې دی، بغض دی، کينه ده، نفاق دی.

دا نن دنيا د قام ولۍ دنيا ده.

که قوم شوئ، نو دنيا به مو هم آباده شي او ستاسو آخرت به مو هم آباد شي.

زما ژوند او جد و جهد، ۳۵۷ مخ

سیاسي شعور

سیاسي شعور په یو قوم کښې د اسمانه نه راځي
او چې په کومو قومونو کښې د سیاسي شعور خلک پیدا شي نو خپل
قوم پسې وګرځي، هغوی کښې سیاسي شعور پیدا کړي.
مسلمانان ډېر ښه قوم دی خو په هغوی کښې داسې خلک تر اوسه پورې
پیدا شوي نه دي.
تاسې د هندوانو، مسلمانانو دې لیډرانو ته فکر وکړئ.
د هندوانو مشران او لیډران قوم پرست دي
خو د مسلمانانو مشران او لیډران خان بهادران او خان صاحبان وي.

زما ژوند او جدوجهد، ۴۲۷ مخ

قامولي

ای وروڼو !

نن د قامولۍ دنیا ده. تاسی وینئ چې کوم قومونو کښې قامولي او وروولي راغلې ده نو هغه آسمان ته وختل او اباد شول.

دا موږ هم یو قوم یو، نو دا موږ ولې پاتې شو؟

دا موږ ځکه پاتې شوو چې موږ کښې قامولي، وروولي، مینه محبت او اتفاق نشته.

نو زه تاسو له ځکه راغلی یم چې تاسو زما قام یئ خو تاسو خپله ژبه، پښتونولی، تمدن او ټول څیزونه پرېښي دي تر دې چې لنګونه مو وهلي دي.

دا هم درته وایم چې یوه مرغۍ د سیل نه جدا شي نو هغه ورکه شي.

زما ژوند او جد و جهد، ۴۳۸ مخ

بد نصیبه قوم

ما دی خپل بد نصیبه قوم ته کتل چې اول خو د دوی د خدمت څوک نه وي
او که څوک یو نیم پیدا هم شی
نو څوک د خدمت موقع نه ورکوي.

زما ژوند او جدو جهد، ۴۵۳ مخ

نفاق

زما یقین دی چې کوم قوم کښې نفاق او ډلې وي هغه خپل منزل ته رسیدی نه شي
او نن چې موږ غلامان یو د دې وجه نفاق دی او پرې جنبې دي.
زما د ډله بازو او نفاق نه ډېره کرکه کېږي.

زما ژوند او جدو جهد، ۴۴۷ مخ

د ونې مثال

مونږ یو قوم یو او د یو بابا اولاد یو.

زمونږ مثال د یوې ونې دي چې دې کښې ډېرې څانګې وي خو مونډ یې یو وي او چې څوک د هغې ونې یوه څانګه پرې کوي نو د هغې ونې سوري ته نقصان رسي. او که د هغې ونې مونډ وچ شي نو ټولې څانګې یې وچې شي.

نو نن ورځې پېرنګیان لګیا دي دغه څانګې ورو ورو پرې کوي. تاسو وېښ شئ که دغه څانګې ختم شي نو ستاسو بچي به په نور پاتې شي او د سرسوری به یې ورک شي او که چېری دغه مونډ وچ شو نو دغه ټولې څانګی به یې وچې شي، یوه به هم پاتی نه شي.

زما ژوند او جدوجهد، ۴۵۵ مخ

يو قوم شئ

زه تاسو ته وايم چې دښمن لګيا دی، تاسو ورکوي او په دې کوشش کښې دی چې دا مونږ وچ شي. که تاسو نه دا مونږ وچ شو نو بيا به ورک شئ.

پاڅئ!

دا خپل کور جوړ کړئ. دا ښېل ښېلوالی پرېږدئ يو قوم شئ.

که يو قوم شوئ نو ستاسو دنيا به هم اباده شي او اخرت هم.

زما ژوند او جدوجهد، ۴۵۶ مخ

خدايي خدمت

موږ پښتانه خدايي کار او خدمت هغه کار او خدمت ته وايو چې بې د کومې طمعې، غرض او اجرت نه د خدای د پاره کوو او خدای خو خدمت ته ضرورت نه لري،

د خدای د مخلوق خدمت د خدای خدمت دی.

زما ژوند او جدوجهد، ۳۵۶ مخ

ښځې

بغير د ښځو نه يو قوم ترقي کولی نه شي.

ولې چې زموږ د کور او بچو ټول پرورش د هغوی په لاس کښې دی

او زموږ د ګاډي چې کومې دوه پايې دي يو سړی او بله ښځه ده.

نو تاسو په خپله خيال وکړئ چې يوه پايه پنچر وي

نو ګاډی به څنګه لاړ شي؟

زما ژوند او جدو جهد، ۴۵۷ مخ

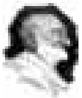

خدایي خدمتګاري

خدای ته د خدمت ضرورت نشته، د خدای خدمت د هغه د مخلوق خدمت دی او د خدای مخلوق یوازې مسلمانان نه دي، ټول د هغه مخلوق دي.

که هندو دی که سک دی که عیسایي دی زموږ فرض د دنیا نه ظلم ورک کول دي او مظلوم د ظالم نه خلاصول دي.

موږ به د هغه قوم او حکومت مخالفت کوو چې ثوک د خدای په مخلوق ظلم کوي، که ظالم زموږ ورور او مسلمان هم وي.

بله دا چې زموږ خدمت به د خدای د پاره وي، د ثه غرض د پاره به نه وي.

موږ له چې ثوک ثومره تکلیف راکوي، زور زیاتی راباندې کوي،

موږ به بدل نه اخلو، بلکه صبر به کوو

او د هغه سړي، قوم یا حکومت د پوهولو کوشش به کوو.

زما ژوند او جدوجهد، ۴۵۷ مخ

د تحریک مقصد

دا تحریک زمونږ د وروروليۍ او قامولۍ تحریک دی او مونږ دا کوشش کوو چې د ټولو پښتنو یوه ورورولي او قامولي جوړه کړو او د دوی د زړونو نه بغض، کینه، تربګني او دښمني لیرې کړو. چې اتفاق پکښې پیدا شي، محبت او همدردي پکښې پیدا شي او یو قوم شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۴۵۸ مخ

ستاسې ملک

ای ورونړو !

که یو قوم شوئ، نو تاسو له خدای داسې ملک درکړی دی
چې د دولتونو او نعمتونو نه ډک دی. خو ستاسو د بې اتفاقۍ په وجه
پرې نور خلک مزې کوي او که تاسو یو قوم شوئ نو ستاسو ملک بل
څوک خوړی نه شي.
ستاسو دنیا او اخرت به اباد شي او د داسې ملک چې دې کښې به یو
سړی غریب پاتې نه شي، ټول به خانان شي.
زما ژوند او جدو جهد، ۴۵۸ مخ

بد قسمته قوم

هغه قوم دنیا کښې ډېر بد قسمته وی چې هغوی کښې داسې خلک پیدا
شی چې پخپله خو د قوم او ملک د خدمت د پاره تیار نه وی
او چې څوک پکښې د خدمت د پاره پیدا شی نو هغوی خدمت ته نه
پرېږدي. *زما ژوند او جدو جهد، ۵۰۰ مخ*

زموږ ملک

دا ملک خدای موږ له راکړی دی او دغه شان خدای هر یو قوم له یو ملک ورکړی دی.

د دې لپاره چې هغوی او دهغوی بچي پرې آباد شي. ملک خو زموږ دی خو اختیار یې د بل دی او دغه وجه ده چې زموږ بچي وږي تږي او بربنډ دي او مزې پرې نور خلک کوي.

غلامي د خدای لعنت دی او موږ له د دې لعنت نه ځان خلاصول په کار دي او دا به هله وشي چې موږ کې قام ولي، وروروَلي، اتفاق او مینه محبت پیدا شي.

زه امید کوم چې تاسو به زما په دې خبرو غور او فکر وکړئ. که دې کښې یوازې زما فایده وي نو مه یې کوئ او که دې کښې ستاسو د دنیا او اخرت ګټه وي نو عمل پرې وکړئ چې تاسو آباد شئ او ستاسو بچي آباد شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۰۶ مخ

اصلي مطلب

موږ هم یو قوم یو . موږ له هم د خپلې آبادۍ او ترقۍ د پاره څه جدوجهد په کار دی او که ټول عمر په نیستۍ او غلامۍ کښې پراته یو ، نو ورک به شو .

زموږ اصلي مطلب قوم کښې مینه، محبت، قامولي، ورورولي او اتفاق دی.

زما ژوند او جدوجهد ، ۵۱۰ مخ

صابران

خدای پاک وایي چې زما نه امداد په صبر او اتفاق سره غواړئ.

او خدای پاک ویلي چې څوک زما په لاره کښې مړ شي نو هغه مړ نه دی ژوندی دی، خو تاسو په دې باندی نه پوهیږئ.

او خدای پاک وایی چې زه د صابرانو ملګری یم.

زما ژوند او جدوجهد ، ۵۱۱ مخ

زموږ ملاتړ

موږ د خدای د پاره د خدای د مخلوق خدمت ته ملا تړلې ده.

که تاسو هم د خدای د مخلوق خدمت کول غواړئ او خدای رضا کوئ،

نو موږ سره په خدايي خدمتګارۍ کښې ملا وتړئ

چې دا دنيا مو هم جنت شي او اخرت کښې هم د جنت حقدار شو.

زما ژوند او جدو جهد، ۱۱۵ مخ

د خپل ملک جامې او ژبه

د شپې د ټول کلي ښځې را جمع شوې. ما او حکیم صاحب ورته تقریرونه
وکړل چې
تر کومې پورې تاسو د قام د پاره ملا تړلې نه ده، قوم وچتېدی نه شي
او د خپل ملک د جامو اغوستو وعدې مې ترې واخستې
چې د خپل ملک جامې به اغوندي.

زما ژوند او جدوجهد، ۵۱۶ مخ

د هزاري پښتنو !

زما دا خبره یاده ولرئ چې د چا نه ژبه ورکه شوې ده، هغه ورک شوي دي
او چا ته چې خپله ژبه سپکه شوې ده هغه سپک شوي دي.
تاسو خپله ژبه هېره کړې ده او تشه ژبه درنه ورکه شوې نه ده
بلکه ورسره هغه پښتو درنه هم ورکه شوې ده.

زما ژوند او جدوجهد، ۵۱۴ مخ

زموږ مشر

دا تاسو چې زما د بادشاهۍ چغې وهئ نو چې دا تحریک موږ شروع کړی دی دا خو د باچایۍ د پاره نه دی چې زه دې بادشاه شم.

او که چېرې تاسو ما بادشاه کړئ نو اول خو په اسلام کښې باچایي نشته او بله دا چې ستاسو به خاورې په سر شي او زما به مزې وي.

نو تاسو پوه شئ چې نه ما او نه بل خپل باچا کړئ.

موږ باچایان جوړول نه غواړو، باچایانو ته مو ضرورت نشته.

زموږ به یو مشر وي او د قوم په رایه او مرضا او مشوره به وي او هغه سړی به وي چې هغه نېک او ایماندار او د قوم او ملک خیرخواه وي.

تکلیفونه او قرباني او ډېر خدمت یې د قام او ملک کړی وي

او چې د دې مشرۍ اهلیت او پوهه هم پکښې وي.

زما ژوند او جدوجهد، ۵۲۷ مخ

بادشاهي

زموږ حکومت به د جماعت تابع وي، جماعت به د حکومت تابع نه وی.
بادشاهی خراب شی دی او د قوم او ملک پکښې ډېر نقصان دی.
او که چیری نن یو باچا هم ښه وی نو سبا به یې زوی باچا وي، نو څوک ویلی شي چې ګوندې هغه به هم ښه وي. او باچایان کله د قوم ترقي غواړي؟ ولې چې هر وخت دا خیال کوي چې که دا خلک پوه شول نو ما به لیرې کړي، نو هغه هر وخت د قوم د پوهې لاره کښې خنډان اچوي.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۲۸ مخ

زموږ حکومت

دا ملک زموږ د ټولو پښتنو دی نو موږ یو سړی نه خان کوو.

زموږ به کوشش دا وی چې ټول خانان کړو او داسې حکومت به جوړو و چې هغه کښې مساوات وي او د ټولو خلکو په کښې یو شان خبر او فایده وي. که پوره وي او که سپوره وي، په شریکه به وي. امن وي، انصاف وي زموږ به د ټول قوم یوه جرګه وي او دهغې په خوښه به صدر وي.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۲۸ مخ

ښځو ته

دا ملک چې څنګه د سړو دی، دا سې ستاسو هم دی

او دا ستاسو چې څنګه خیال دی چې سړي لوی دي او ښځه وړوکې ده، دا په اسلام کښې نشته. لويي په عمل ده.

که ښځه بااخلاقه، نېکه او پاکه وي نو هغه لويه ده او که دغه شان يو سړی وي نو هغه هم لوی دی. او که دغه شان يوه ښځه بد عمله، بداخلاقه وی نو هغه وړوکې ده او که يو سړی هم دغه شان وي نو هغه هم وړوکی دی.

په دې ملک کښې ستاسو موږ سره يو شان حصه ده.

ښځه او سړی د ګاډۍ دوه پايې دي. که يوه پنچر شي

نو ګاډۍ مخکښې تلی نه شي.

زما ژوند او جدوجهد، ۵۳۰ مخ

بدل

زموږ د صبر جنګ دی. موږ به د وهلو او ښکنځلو بدل نه اخلو، موږ به صبر کوو او ځان به خدای ته سپارو.

موږ خدایي خدمتګار یو، خدای به زموږ بدل اخلی.

د خپلو زړونو نه خودغرضي او نفاق لیرې کړئ، ځکه چې د دې د لاسه برباد شوي یو. ځان کښې ښه اخلاق پیدا کړئ،

ولې چې د ښو اخلاقو نه بغیر څوک ترقي کولی نه شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۵۳۶ مخ

وېره

زه په دی نه پوهېږم چې تاسو ولې د پیرنګیانو نه وېرېږئ. دوی خو ستاسو په شان بنیادم دي، ستاسو په شان یو قوم دی.

تاسو خو پرو جنبو او نفاق تباه کړئ، وېره درکښې پیدا شوې ده.

دچا په زړه کښې چې د خدای وېره وي نو د هغه په زړه کښې د بل چا وېره نه راځي او د چانه نهٔ وېرېږي

او دچا په زړه کښې چې د خدای وېره نه وي، هغه د هر چا نه وېرېږي.

ای وروڼو تاسو په زړه کښې د خدای وېره پیدا کړئ.

زما ژوند او جدوجهد، ۵۳۶ مخ

په نورو اعتراضونه

زموږ کار په چا اعتراضونه او نکته چیني نه ده

او دا زموږ کار نه دی چې په نورو جماعتونو او دهغوی په مشرانو نکته چیني او اعتراض وکړو.

زموږ کار دا دی چې موږ خپل پروګرام خلکو ته پیش کړو چې موږ ستاسو د پاره دا غواړو او دا کار یوازی نه کېږي.

دا به هله کېږي چې تاسو راسره ملګري شئ.

ملک هم ستاسې او زموږ شریک دی، قوم هم شریک دی او کار هم شریک دی.

زما ژوند او جدو جهد، ۶۵۱ مخ

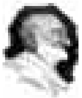

مذهبونه

د ګاندي جي په زړه کښې د ټولو مذهبونو یو شان احترام و او هغه به دا ټول مذهبونه حق ګڼل او زما عقیده هم دغسې ده.

خدای په قران کښې وایي چې ما هر قوم ته د هغوی نه یو هادي لېږلی دی.

زما ژوند او جدوجهد، ۶۸۶ مخ

زما مذهب

زما مذهب رښتیا، مینه، محبت او د خدای د مخلوق خدمت دی.

مذهب همېشه دنیا ته د اخوت او محبت پیغام راوړی دی.

د کومو خلکو په زړونو کښې چې د بنی نوع انسان د پاره رواداري، مینه او محبت نه وي او د کوم سړي په زړه کښې چې نفرت، بغض، کینه وي نو داسې سړی د مذهب نه ډېر لیرې وي.

زما ژوند او جدوجهد، ۶۸۶ مخ

لیډران او قوم

د کوم قوم لیډران زړور وي، هغه قوم کښې زړورتیا پیدا شي،
او چې د کوم قوم لیډران بزدل وي، هغه قوم کښې بزدلي پیدا شي.

زما ژوند او جدو جهد، ۷۲۸ مخ

د کلي تحریک

دا تحریک د خدای د مخلوق د خدمت او انسانیت تحریک ؤ.

دې تحریک په مسلمانانو ، هندوانو ، سکهانو کښې د مینې محبت او
خدمت جذبه پیدا کړې وه چې پخوا یې مثال نه ؤ.

دا تحریک کلیوال تحریک ؤ ، مرکز یې هم په کلي کښې ؤ. ځکه چې
اکثریت قوم په کلي کښې اوسي.

د دې تحریک فرق د نورو تحریکونو نه دا ؤ چې نور تحریکونه د ښارونو
نه شروع کېږي او په کلو کښې خورېږي.

مګر دا تحریک د کلو نه شروع شو او په ښارونو کښې خور شو.

زما ژوند او جدو جهد ، ۷۲۹ مخ

په کابل کې د هند سفیر ته

افغانان، پښتانه به هېڅکله کمونیزم یا روسیه ونه مني. دوی به مړهء
کېږي. څوک چې کولای شي، وطن به پرېږدي.
زه باید د برژنیف سره خبرې وکړم. زه به هغهء ته ووایم «رحم وکړه».
زه به ریګن ته هم ووایم «رحم وکړه».
کمونستان نه یوازې خلک، بلکه ونې هم په افغانستان کې له منځه وړي.
انقلاب په یو ظلم باندې اوښتی دی.

سفیره، تاسو ځوان یاستئ، خو تاسو باید یوه غمیزه وپېژنئ، اوس په

افغانستان کښې داسې غمیزه روانه ده.

مجاهدین د شپې وژنه کوي. روسي عسکر سهار وژنه کوي.

نتیجه یې دا ده، چې پښتون مري.

۳۰ مخ *Dixit, An Afghan Diary: Zahir Shah to Taliban*

اندرا گاندي ته پيغام

ما تا ته په څرګنده توګه تشريح کړل، چې ټول افغانان د کمونستانو پر ضد دي. ما تا ته هم ويلي دي، چې په افغانستان کې هېڅ وخت کمونيزم حاکم کيدلای نه شي.
که جګړه دوام وکړي، د افغانستان خلک به له منځه ولاړ شي.
ته د نهرو لور يې او هم دې د ګاندي جي او دهغود ملګرو سره ژوند کړی دی، ته ماته هم د لور په شان يې.
په افغانستان کې ماشومان، ښځې او سړي مري.
ته په خپل زړه کې هېڅ رحم نه لرې؟

Dixit, An Afghan Diary: Zahir Shah to Taliban ۹۳ مخ
R. Gandhi: Ghaffar Khan: non-violent Badshah of the Pakhtuns. ۲۵۵ او ۲۵٦ پاڼه

د قام آبادي

کوم قام کښې چې د خدای د پاره د خدمت خلک پاته نه شي، نو هغه قام په دنیا کښې چېرې ترقي کولی نه شي
او چې په کوم قام کښې د خدمت قدر نه وي هغه ملک چېرې آبادېدلی نه شي.

د باچا خان لیکونه، دوهمه برخه، ۴۷ مخ

دین او زړه

زموږ ملک ته اسلام د اسلام په لاره رانه غی، د سیاست په لاره راغی،
د ملک ګیرۍ په لاره راغی، د زور او تشدد په لاره راغی.
او په دین کښې زور نشته. بلکه هغه د زور مخالف دی.
لااکره فی الدین. ولې چې د دین تعلق زړه سره دی او زړه په زور یو شی نه قبلوي، بلکه په پوهه یې قبلوي،
نو د دین لار زور نه دی، تبلیغ دی.

د باچا خان لیکونه، دوهمه برخه، ۷۲ مخ

تشدد

د تشدد وسله ټوپک دی.

عدم تشدد محبت دی. په خلقو کښې محبت پیدا کوي. صبر او همت پیدا کوي، جرت پیدا کوي،

تشدد په خلقو کښې نفرت پیدا کوي، ویره او قهر پیدا کوي او تاسې د اسلام ابتدایي او د مکې زندګي وګورئ چې هغه خو د تشدد زندګي وه. او دا څومره لوی صحابه چې په اسلام کښې وو او دا لوی لوی کارونه یې کړي دي، هغه ټول مکي وو او عدم تشدد پیدا کړی دي.

د باچا خان لیکونه، دوهمه برخه، ۷۲ مخ

د جنيکو تعليم او تربيت

زما خيال ورځ په ورځ د جنيکو تعليم او تربيت طرف ته زياتيږي.

ولې چې زه دا خبره د قوم د پاره خطرناکه ګڼم، چې هلکانو له خو دې تعليم ورکړی شي او جنيکۍ دې د علم نه محروم پاته شي.

چې د دې نتيجه به دا وي چې زموږ هلکان خو به اول جاهلانو ښځو سره ودونه نه کوي او که چېرې و هم کړي، نو اکثر به يې کور سمون نه خوري او همېشه به پکښې کش مکش وي.

چې د دې نه زموږ ملک او قوم ته د يو لوی نقصان د رسېدو انديشه ده.

باچا خان ليکونه، لومړی برخه، ۱۵ مخ

د جينکو ورکول

زموږ په قوم کښې دا يوه ډيره د نقص خبره ده چې هغوی جينکۍ په وړوکوالي ورکوي او جينکو له دا موقع نه ورکوي چې هغوی په خپله خوښه واده وکړي او يا که نه غواړي نو نه دې کوي.

د دې متعلق زما دا رايه ده چې دا رسم هم پرېښودل په کار دي.

او هغو له پکار دي چې د ټولو نه اول خپلو بچو له تعليم ورکړي

او د هغوی د اخلاقي تعليم او تربيت خاص خيال وساتي

او څه وخت چې هغوی د سبق نه فارغه شي، نو د هغوی د مرضا مطابق د هغوی په معاملاتو کښې هغوی سره د هر قسم امداد وکړي.

باچا خان ليکونه، لومړی برخه، ۱۶ مخ

د ځان خاورې کول

کومه دانه چې په پټي کښې ځان خاورې نه کړي، هغه هم چېرې زرغونه شوې ده؟ هغې نه هم چېرې بوټی شوی دی؟ او د هغې نه هم چېرې دانه پیدا شوې ده؟

دانې همیشه د هغې دانې نه پیدا کېږي، چې ځان خاورې کړي.

باچا خان لیکونه، لومړۍ برخه، ۴۶ مخ

اختلاف رای

اختلاف رای همیشه په خلقو کښې وي. اختلاف رای څه بد چیز نه دی. رسول اکرم ص خو د امت اختلاف رای ته رحمت ویلی دی. لیکن په موجوده وخت کښې زموږ د مسلمانانو او بیا خاص زموږ د پښتنو اختلاف رای زحمت دی.

زموږ اختلاف رای نه همېشه ذاتیات جوړېږي او د دې ذاتیاتو په وجه که چېرې د پښتنو تاریخ وګورئ، نو همېشه تباه شوي او برباد شوي دي.

باچا خان لیکونه، لومړۍ برخه، ۵۶ مخ

د اوسنۍ نړۍ ساتل

اوسنۍ نړۍ په یوازني صورت تنها و تنها کولی شي چې د اتومي اسلحو د شر څخه د عدم تشدد په پیروۍ ځان وساتي.

نړۍ د ګاندي جي غوندې کسانو ته ضرورت لري چې د دوستۍ، محبت او سولې پیغام د پخوا څخه لا زیات خلکو (نړیوالو) ته ورسوي.

په دې شرط سره که واقعا هغوی نه غواړي چې مدنیت او بشریت د هغې د مخ څخه ومینځل شي.

Eknath Easwaren. Nonviolent soldier of Islam, اووم مخ،

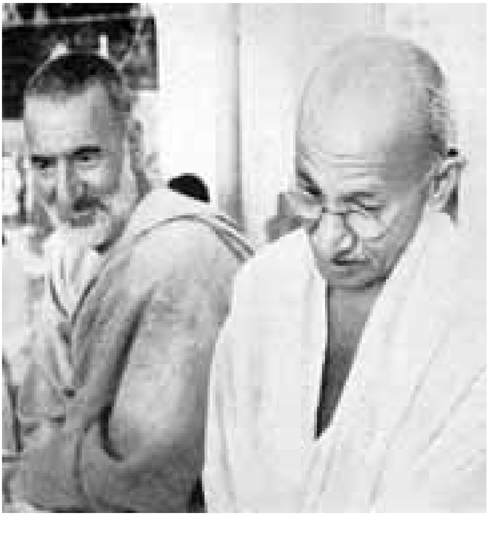

د خدايي خدمتګارۍ قسم

- زه خدايي خدمتګار يم او څنګه چې الله تعالی خدمت ته ضرورت نه لري، خو د ده مخلوق ته خدمت، ده ته خدمت دی. زه تعهد کوم چې بشريت ته د الله تعالی په نامه سره خدمت وکړم.
- زه ژمنه کوم چې د تشدد او همدارنګه د بدل اخيستلو څخه ځان وساتم.
- زه تعهد کوم چې هغه خوک چې پر ما تېری او ظلم کوي عفوه کړم.
- زه ژمنه کوم چې خپل ځان د ترېګنۍ، جدل او شخړې څخه وساتم او په دښمنيو کې ورګډ نه شم.
- زه وعده کوم چې د هر پښتون سره لکه ورور او ملګری چلند ولرم.
- زه وعده کوم چې پر ضد د ټولنيز رسم او رواجونو، دود او دستور ونه اوسم.
- زه وعده کوم چې ساده ژوند ولرم، ښېګڼې عملي، د شيطانت او بدو اعمالو څخه ځان وساتم.
- زه ژمنه کوم چې ښه سلوک، خوی او خاصيت ولرم. د ټنبلۍ څخه ځان وساتم او وعده کوم چې د ورځې کم له کمه دوه ساعته اجتماعي (ټولنيز) کار ته وقف کړم.

My Life and Struggle, Autobiography of Badshah Khan as narrated to K.B. Narang, مخ ۹۷

خبرې او عمل

دا خبره زما ياده ولرئ

چې په دنيا کښې کوم قومونه چې خبرې لږې کوي او عمل ډېر،

نو هغه قامونه همېشه خپل منزل ته رسيدلي دي.

زه تقرير نه کوم زما په تجويز غور وکړئ.

زما ژوند او جدوجهد، ۳۶۷ مخ

ځان وپېژنئ!

خپل ځان وپېژنئ !

خپل خدای وپېژنئ !

او خپل دوست او دښمن وپېژنئ !

بس نور څه وليکم ؟

الله تعالی دې موږ ټولو له صبر او استقلال راکړي

او د خپل مخلوق د خدمت توفيق او طاقت دې راته عطا کړي.

باچا خان ليکونه، لومړی برخه، ۱۲۵ مخ

ماخذ:

۱. عبدالغفار ، زما ژوند او جدو جهد. ۱۳۶ هجری شمسی، کابل-دولتی مطبعه

۲. پښتون مجله، اتمه گڼه، ۱۹۹۲ م ، پېښور

۳. ایکنات سوارن، حضرت باچا خان-ژوند او فلسفه، ترجمه غني خټک، ۱۹۹۳ م اسلام آباد

۴. عبدالله بختانی خدمتگار، د باچا خان لیکونه، دوهمه برخه، دانش خپردویه ټولنه، پېښور، ۱۳۸۴ کال

۵. عبدالله بختانی خدمتگار، د باچا خان لیکونه، لومړی برخه، کابل،دولتي مطبعه، ۱۳۶۳ کال

۶. ارشادات و مکتوبات باچې خان ، سید جاوید علی شاه آف نرشک ، کلاسک پبلشرز نو ښار

1. Abdul Ghaffar Khan; faith is a battle
   Dinanath Gopal Tendulkar, Published for Gandhi Peace Foundation by Popular Prakashan, Bombay, 1967
2. Eknath Easwaren. Nonviolent soldier of Islam, Nilgiri press, USA 1999
3. Rajmohan Gandhi. Ghaffar Khan: non-violent Badshah of the Pakhtuns. Viking, New Delhi, 2004
4. J.N. Dixit, An Afghan Diary: Zahir Shah to Taliban, New Delhi: Konark Publishers, 2000
5. My Life and Struggle, Autobiography of Badshah Khan as narrated to K.B. Narang, Orient Paperback, Delhi, 1969

د افغانستان معلوماتي مرکز (افغانیک)

افغانیک د هېوادوالو، ټولنو او بهرنیو خلکو لپاره د افغانانو او افغانستان په هکله معلومات وړاندې کوي.

آرشیف:

د افغانستان معلوماتي مرکز د ټولو مهمو ټولنیزو، تاریخي، سیاسي، اقتصادي، ادبي او روغتیایي ساحو او پوښتنو په هکله په خپل آرشیف کې معلوماتي مواد (کتابونه، مجلې، اخبار، کستونه) راغونډ کړي دي. دغه مواد په دوو لړیو کې راوستل شوي دي: ۱ -څوک څوک دی ؟ ۲- څه څه دي ؟ د موادو لست په انترنیت پاڼه(www.afghanic.org) کې کتلای شئ.

خپرونې:

۱ - د بشر د حقوقو عمومي اعلامیه
۲ - د افغانستان اساسي قانون ۱۳۴۳کال
۳ - د افغانستان اساسي قانون ۱۳۴۳کال په الماني ژبه
۴ - د افغانستان اساسي قانون ۱۳۸۲
۵ - د افغانستان اساسي قانون۲۰۰۴په انګلیسی ژبه
۶ - زموږ د باچا خبرې

سربېره پر دې افغانیک اوس پر دې باندې کار کوي چې د افغاني ټولنې د بنسټیزو پوښتنو په هکله مستند او علمي معلومات راغونډ او بیا یې د نورو د خبرتیا او د ګټو اخیستلو د پاره خپاره کړي.

اړیکې او معلومات:

AFGHANIC
Visitor´s address:
Justus-von-Liebig-Str 24
53121 Bonn; Germany
Tel +49 228-409 76 30
Fax +49 228-409 7639

Post address:
Post Box 1327
53003 Bonn, Germany
info@afghanic.org
www.afghanic.org

Quotations of Badshah Khan
Badshah Khans Zitate

Collected by / Gesammelt von
Yahya Wardak

یادونه

موږ په دغه لاندي کتابونو هم کار کوو:
۱. زموږ د باچا خبري، دوهمه برخه
۲. د باچا خان په هکله د نورو خبري
۳. باچا خان، عدم تشدد او په افغانستان کې د سولې لارې (د مقالو ټولګه)
۴. د باچا خان کتابښود

هیله من یو، چې د دغو خپرونو په لیکلو او چاپولو کښې زموږ سره خپلې مرستې ونسپموئ.

د افغانستان معلوماتي مرکز (افغانیک) آرشیف کې د باچا خان برخه جوړه او دلته معلوماتي مواد (کتابونه، لیکنې، د مجلو او اخبارونو کټنګ، عکسونه او فلمونه) راغونډ او د څېړنو او خپرولو لپاره علاقمندانو ته وړاندي کېږي.

د هېواد والو څخه هیله کېږي، چې په دې کار کې له موږ سره شریک شي.

یحیی وردک, wardak@afghanic.org

د بن ښار ۲۰۰۸ ، نومبر